

Egerészölyv (*Buteo buteo*) macskabagoly (*Strix aluco*) predációja a Visegrádi-hegységben

Schwartz Vince
Email: schwartzv120@gmail.com

2014. május 22-én Feldhoffer Attilával és Kossuth Leventével egerészölyv fiókákat gyűrtünk Dunabogdány külterületén az Őr-hegy alatti szubmontán-bükkös határán. Nagyméretű tarvágásokkal, pionír-társulásokkal és „tocsogókkal” tarkított az erdőréteg, ahol a fiókák gyűrűzését végeztük, ezért itt az átlagosnál sűrűbben fészkel az egerészölyv és a vele részben azonos táplálékbázison osztozó macskabagoly. Két, egymástól 450 méterre lévő egerészölyv fészkekben lévő fiókákat gyűrtünk: Az egyik fészkealj (Sajgó-kapu) egy hím és egy tojó fókából állt, a fészkekben talált táplálékmaradványok: még nem repülő macskabagoly (vörhenyes változat) fiatalja (lábak, tollak), fiatal seregély (*Sturnus vulgaris*) (tollak), erdei sikló (*Zamenis longissimus*). Ettől a fészektől nagyjából százötven méterre költ legközelebb macskabagoly, egy bükkfa természetes odvában. A másik költés (Róka-hegy) egy idén épült váltófészkekben volt, elpusztult akác és bükkfa „összedőlésénél”: itt egy hím fióka volt. A fészkekben talált táplálékmaradványok: macskabagoly még röpképtelen fiatalja (szürke változat, tépések a fészkes fa alatt és tollak a fészkekben), fiatal seregély (tollak), öreg nagy fakopáncs (*Dendrocopos major*) (tollak), énekesma-

A Sajgó-kapunál talált táplálékmaradványok egy része a fiókákkal. (fotó: Schwartz Vince)

Part of the prey remnants with Buzzard chicks at Sajgó-kapu

dár faj (*Passeriformes sp.*) (tollak), erdei sikló – ettől a revirtől kb. kétszáz méterre költ macskabagoly, korhadó kocsánytalan tölgy odvában. Az erdei sikló mindkét párnál előkerült a fészkekből, a hegyvidéken költő pároknál – mezőgazdasági környezetben élő társaiknál generalistább táplálkozásuk miatt – rendszeresen zsákmány ez a faj. Az eset után késő esti területbejárások alkalmával ellenőriztem az említett macskabagoly költéseket, de nem hallottam eleséget kéregető macskabagoly fiatalokat (egyet sem!) – ellentétben a területtől távolabb eső részeken lévő párokkal (pl.: Tresberg, Hegyesd, Körös-hegy, Áprily-völgy, Váradok, stb...). Véleményem szerint a fákra kiülő, nappalozó, esetleg eleséget kunyeráló bagolyfiókákat a mellettük költő ölyvek “levadászák”, egyrészt kitűnő táplálékul szolgálnak a cseperedő fiataloknak, másrészt ezzel egyben a leendő táplálékkonkurenciát is csökkentik. A hazai szakirodalomban nem ta-

Fiatal macskabagoly lába és még tokos tollai. (Fotók: Schwartz Vince) Leg and developing flight feathers of a young Tawny Owl (*S.aluco*)

Nagy fakopáncs (kormánytoll) és erdei sikló maradványai a táplálékmaradványok között (fotó: Schwartz Vince)
Remnants of Great Spotted Woodpecker (D. major) (tail feather) and Aesculapian Snake (Zamenis longissimus) among leftovers

láltam hasonló esetről leírást, külföldi források is csupán egerészölyv alkalmi macskabagoly zsákmányolásait említik tollazati korok megjelölése nélkül (MIKKOLA, H. 1976., SERGIO, F.; HIRALDO, F. 2008.), arról nem találtam adatot, hogy vegetációs időszakban macskabagoly fiókáit, teljes fészek-aljakat pusztítsanak el az ölyvek.

Középhegységi területeken országos szinten is érdemes lenne vizsgálni az "erdei" ölyvek macskabagoly-szaporulatra gyakorolt hatását, mert sejtésem szerint a jelenség valószínűleg jóval gyakrabban fordul elő a hasonló élőhelyeken, mint gondolnánk, de gyűrűzés szempontjából a magasabban fekvő, hegyvidéki környezetben a faj – a színes gyűrűs jelölőprogram ellenére is – kevesebb figyelmet kap, mint mondjuk a héja (*Accipiter gentilis*) vagy a ritkább ragadozómadár-fajok. Gyűrűzéskor minden esetben érdemes a fészekben (sokszor a leveles ágak alól kiszedve), vagy a fészek alatt talált táplálékmaradványokat összegyűjteni, megvizsgálni.

A táplálékmaradványok összegyűjtéséért és a gyűrűzésben nyújtott segítségéért mindenképp Kossuth Leventének, a fiókák színes és ornitológiai gyűrűvel történő jelöléséért Feldhoffer Attilának tartozom köszönettel!

IRODALOM:

- MIKKOLA, H. 1976. Owls killing and killed by other owls and raptors in Europe. *Brit. Birds* 69, pp. 144–154.
 SERGIO, F.; HIRALDO, F. 2008. Intraguild predation in raptor assemblages: a review. *Ibis*, vol. 150, pp. 132–145.

Fiatal, szürke színváltozatú macskabagoly tollai egerészölyv tépés részeként (fotó: Schwartz Vince) *Feathers of a grey plumage juvenile Tawny owl, found in prey of the Common buzzard*

THE PREDATION OF COMMON BUZZARD (*BUTEO BUTEO*) ON TAWNY OWLS (*STRIX ALUCO*) IN THE VISEGRÁD HILLS

On 22 May 2014 together with Attila Feldhoffer and Levente Kossuth we were ringing Common Buzzard chicks in Dunabogdány, at the fringe of a beech forest. We ringed the chicks in two nests, with one chick in one of them and two in the other nest. We collected prey remnants in both nests, among them a number of songbirds (e.g. Starling (*Sturnus vulgaris*), adult Great Spotted Woodpecker (*Dendrocopos major*) and at both sites we found the rests of Aesculapian Snakes (*Zamenis longissimus*) and unfledged Tawny Owls. In the vicinity of both nests there are breeding Tawny Owls within 500 m distance, and based on further observations it seems that all the owlets were taken. We could not find any precedence to this case in the Hungarian literature. It could be worthwhile to study the effect of Common Buzzards on Tawny Owl offspring in the hilly areas of Hungary. The phenomenon is probably more widespread than thought in similar habitats. I am grateful to Levente Kossuth for his help in ringing and the collection of food remnants, as well as to Attila Feldhoffer for ringing the chicks with ornithological and colour-rings.